

FINANCOVANIE

Vyššie územné od začiatku svojej existencie dostávali štátne účelové dotácie. V roku 2005 vstúpila do platnosti fiškálna decentralizácia. Jej cieľom bolo posilnenie finančnej autonómie územnej samosprávy, ako aj zvýšenie jej samostatnosti a zodpovednosti pri rozhodovaní o použití verejných zdrojov na poskytovanie služieb občanovi. Fiškálna decentralizácia priniesla zásadnú zmenu vo financovaní územnej samosprávy. Vyššie územné celky bojujú od začiatku prechodu kompetencií s veľkým modernizačným dlhom. Zo štátu boli presúvané nové kompetencie, resp. prijímané legislatívne zmeny, ktoré zvyšovali nároky na rozpočet bez finančných prostriedkov. Regionálne samosprávy však mali nové kompetencie vykonávať s rovnakými finančnými prostriedkami, aké mal do ich presunu štát. Ide o vykrytie straty autobusovým dopravcom vo výkonoch vo verejnom záujme, aplikáciu zákona o sociálnych službách, financovanie cirkevných a súkromných základných umeleckých škôl a školských zariadení a pod. Navyše sa v roku 2009 naplno prejavila hospodárska kríza. Kým do roku 2008 daň z príjmov fyzických osôb narastala, v roku 2009 už bol zaznamenaný pokles. V roku 2010 bol dokonca pokles tejto dane oproti roku 2009 o 21 %, čo bol obrovský prepád.

Vzhľadom na tento vývoj nemohol KSK rozvíjať kraj z vlastných príjmov, iba z finančných prostriedkov z fondov EÚ. Rekonštrukcie ciest II. a III. triedy si KSK zabezpečoval aj z úverových zdrojov, ktoré však musí splácať. Zároveň v roku 2010 kraj postihli rozsiahle povodne. Výrazný výpadok dane z príjmov fyzických osôb v rokoch 2010 – 2013 spôsobil, že v hospodárení KSK bol uplatňovaný krízový režim. Územná samospráva sa už od roku 2012 podieľala na konsolidácii verejných financií.

V roku 2016 boli **príjmy** KSK spolu 186 927 456 eur, **výdavky** spolu 166 668 081 eur. Prebytok hospodárenia za rok 2016 dosiahol 9 927 616 eur.

Hospodárenie KSK v rokoch 2013 – 2016

Vo všetkých uvedených rokoch hospodáril KSK s prebytkom nasledovne:

	2013	2014	2015	2016
Celkový prebytok hospodárenia (v eurách)	9 113 862,-	4 025 804,-	6 771 204,-	9 927 616,-
Kapitálové výdavky na dofinancovanie investičných akcií *	- 1 201 777,-	-1 068 029,-	- 806 578,-	-1 993 826,-
Čistý prebytok	7 912 085,-	2 957 775,-	5 964 626,-	7 933 790,-

*Kapitálové výdavky na dofinancovanie investičných akcií schválených Zastupiteľstvom KSK v predchádzajúcom roku, ktoré prechádzajú do ďalšieho roka a pod.

KSK finančne prispieval na rozvoj verejnoprospešných služieb, verejnoprospešných účelov, spoločných aktivít KSK a obcí prostredníctvom dotácií v zmysle VZN č. 3/2006. V rokoch 2006 - 2016 bolo poskytnutých **1 403 dotácií** v celkovom objeme **3 609 767 €**.

V roku 2014 bol schválený zákon č. 361/2014 Z. z. o dani z motorových vozidiel, ktorý čiastočne zmenil financovanie vyšších územných celkov. Daň z motorových vozidiel sa stala príjmom štátneho rozpočtu a zvýšil sa podiel dane z príjmov fyzických osôb pre vyššie územné celky z 21,9 % na 29,2 %. Toto zvýšenie nahradilo príjmy z dane z motorových

vozidiel v plnej výške. Ďalším pozitívom bolo zvýšenie podielu dane z príjmov fyzických osôb pre vyššie územné celky od roku 2016 z 29,2 % na 30 %. Tieto zmeny naštartovali proces postupného zvyšovania príjmov KSK. Druhú najväčšiu príjmovú časť rozpočtu KSK tvoria dotácie zo štátneho rozpočtu na prenesený výkon štátnej správy v školstve.

Ďalšiu časť príjmov KSK tvoria zdroje z EÚ a ŠR, dotácie z rôznych štátnych fondov, z úradov práce, dary a sponzorské príspevky. Na projekt Košice – Európske hlavné mesto kultúry 2013 bolo od roku 2009 do roku 2014 vyčerpaných 14 826 461 €, z toho z vlastných zdrojov KSK 5 337 436 €.

Dlhová služba KSK sa vyvíja priaznivo. Celková zadlženosť KSK bola k 31. 12. 2016 na úrovni 26,71 %, vo finančnom vyjadrení to bolo 47 522 460 eur. (V roku 2015 bol celkový dlh 67 174 267 eur, v percentuálnom vyjadrení 40,53 %).

KSK uzavrel úverovú zmluvu s Európskou investičnou bankou v decembri 2006. Celková výška dlhodobého úveru je 45 459 810 €. Istina úveru sa začala splácať v marci 2010. Splatnosť úveru je marec 2036. V júni 2016 Zastupiteľstvo KSK schválilo Financovanie infraštruktúry KSK zo zdrojov EIB v rokoch 2016 - 2018. Úverový rámec od EIB je vo výške limitu 30 mil. € čerpaného postupne do 31. 12. 2019, s konečnou splatnosťou do 31. 03. 2036. Zmluva bola podpísaná v novembri 2016. V roku 2010 bolo schválené prijatie úveru od komerčných bánk na krytie nákladov na spolufinancovanie, spracovanie projektovej dokumentácie a ďalších nákladov súvisiacich so schválenými projektmi z fondov EÚ a ŠR.

Programové rozpočtovanie

Od 1. septembra 2007 nadobudla účinnosť parlamentom schválená novela zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, podľa ktorej sa zaviedlo programové rozpočtovanie v miestnej a regionálnej samospráve počnúc rozpočtom na roky 2009 až 2011. Programový rozpočet KSK obsahuje v súčasnosti 8 programov a 31 podprogramov.

KSK v systéme Štátnej pokladnice

KSK bol zaradený ako pilotný projekt zapojenia územnej samosprávy do systému Štátnej pokladnice a začal ho využívať v roku 2005. Štátna pokladnica zabezpečuje najmä centralizáciu príjmov a realizáciu verejných rozpočtov, správu pohľadávok a záväzkov štátneho rozpočtu a dennú likviditu štátneho rozpočtu. Vstupom do systému Štátnej pokladnice získal výhodnejšie podmienky pre vedenie účtov a platobný styk ako v komerčných bankách; je k dispozícii okamžitý prehľad o stave natypovaných platieb; prehľad o finančných prostriedkoch za VÚC ako celok; komplexný reporting ako podpora riadenia; prepojenie organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK s platobným portálom. Od júla 2014 sú napojené na Štátnu pokladnicu všetky VUCKy.

Záverečné účty KSK <https://web.vucke.sk/sk/uradna-tabula/financie/zaverecny-ucet/>